

Sivistys

Toiminnassa ja taloudessa tapahtuneet olennaiset muutokset

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Sivistyksen toimialan yhteisten palvelujen ja hallinnon kokonaisuuteen kuuluvat palveluohjaus- ja asiantuntijatiimit sekä TVT-toiminta, sivistyspalvelujen ja kasvun ja oppimisen hallinnolliset palvelut sekä toimialan keskitetty talousyksikkö. Lisäksi kasvun ja oppimisen palvelujen keskitettyjä hankkeita sekä konsernihallinnon vyörytyseriä seurataan yhteisten palvelujen kokonaisuudessa.

Palveluohjaustiimin tehtäväkokonaisuuteen kuuluvat varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen palveluohjaus ja asiakasmaksut, yksityisen varhaiskasvatuksen valvontavastuu sekä erilaiset lainsäädännön muutoksiin ja hallintoon liittyvät valmistelutehtävät. Toiminnanohjausjärjestelmän uudistus Efficasta Edlevoon jatkui kuluneen vuoden aikana. Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjausta, neuvontaa ja valvontaa toteutettiin vuosikellosuunnitelman mukaisesti. Painopisteinä olivat laadun arviointi ja varhaisen tuen asiat. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin ja palvelusetelin enimmäisarvoihin tuli indeksitarkistukset 1.8.2024 alkaen, jolloin kaikille perheille tehtiin uudet päätökset. Myös Jälkkäri-maksun puolittamisen perusteena olevat tulorajat muuttuivat 1.8.2024 alkaen.

Kasvun ja oppimisen TVT-tiimi vastasi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lakisääteisistä oppilas- ja asiakasrekistereistä, tilastoinnista ja raportoinnista sekä ICT-tukipalveluista ja niiden kehittämisestä yhteistyössä Tietohallinnon ja palveluntarjoajien kanssa. Merkittävin vuonna 2024 tiimin työhön vaikuttanut muutos oli kaupungin tekemä päätös perustietotekniikkapalveluiden ulkoistamisesta Tieralle v. 2025 vaihteeseen mennessä. Tämä muutosprojekti toteutettiin vuoden 2024 aikana. Samaan aikaan resursseja suunnattiin myös kaupungin ICT-palveluiden organisoitumiseen uudeksi Digipalvelut -yksiköksi. Tämä yksikkö yhdistää entisen tietohallinnon ja TVT-tiimin henkilöstön. Toimenkuvat muuttuvat Kasvun ja Oppimisen sijaan laajemmin koko Sivistyksen toimialaa palvelevaksi. Varhaiskasvatuksen järjestelmien osalta käynnistettiin muutosprosessi Efficasta Edlevoon, joka on palveluntarjoajan (Tieto) pakollinen vaatimus.

Jyväskylän kaupunki on mukana seitsemän suuren kaupungin ja kuntien Tieran yhteisessä DigiOne-hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on luoda oppimisen ja koulutuksen järjestelmiä yhteen kokoava valtakunnallinen digitaalinen palvelualusta. DigiOne-hankkeessa kehitetään perusopetuksen oppilashallinnon, opetuksen sekä kodin ja koulun yhteistyön sähköisiä palveluita. Jyväskylässä on kolme pilottikoulua (Huhtasuon yhtenäiskoulu, Keltinmäen koulu ja Puistokadun päiväkotikoulu). Pilotointia ja testausta on tehty lukuvuonna 2023–2024, myös hyväksyntätestausta palvelun valmiisiin osiin. DigiOne-hanke on edelleen viivästynyt ja käyttöönotto on alkamassa syksyllä 2025. Merkittävä syy aikataulun muutokselle on kahden kunnan (Espoo ja Tampere) vetäytyminen hankkeesta ja siitä seuranneet hankkeen muutosneuvottelut sekä uuden hankesopimuksen laatiminen. Lisäksi aikatauluun ovat vaikuttaneet lakisääteiset muutokset (esim. oppimisen tuen lakiuudistus) ja hankkeessa tehdyt sisällölliset päätökset esim. huoltajasovelluksen ja tietoturvan kehittämiseen liittyen. Syksyllä 2024 Kuntien Tiera otti päävastuun hankkeen ICT-projektin toteuttamisesta. Uudessa sopimuksessa ei sovittu kuntien lisärahoitusta tuotekehitykseen.

Kasvun ja oppimisen asiantuntijatiimin vastuulla olleet kehittämisprosessit liittyivät erityisesti Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelman 2023–2025 toimenpiteiden edistämiseen, joista vuonna 2024 keskeisimpiä toimenpiteitä olivat tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen sekä tuen kehittämissuunnitelman laadinta ja toimeenpano. Kehittämisohjelma on ohjannut yksiköiden kehittämistä lukuvuosi- ja toimintasuunnitelmien sisältöjen avulla. Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalveluiden yksiköihin laadittiin vuorovaikutuksen pelisäännöt ja toimintatavat henkilöstölle ja niitä arvioidaan säännöllisesti. Hyvinvoinnin vuosikelloa on juurrutettu osaksi arkea kouluttamalla ja tuottamalla tukimateriaalia. Tämän lisäksi muun muassa päivitettiin ohjaavia asiakirjoja, suunniteltiin

joustavaa ohjaajaresurssia ja sen kohdentamista sekä osallistuttiin laadun arviointiin ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Yhtenäisen opinpolun kehittämistyön tueksi aloitettiin pedagogisen käsikirjan työstäminen.

Asiantuntijatiimi vastasi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen hankekokonaisuudesta. Vuonna 2024 hankerahoituksella edistettiin koulutuksellista laatua ja tasa-arvoa varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen indikaattorialueilla. Laadun ja tasa-arvon erityisavustus kohdennettiin täysimääräisesti kasvua ja oppimista tukevan henkilöstön palkkaamiseen, minkä avulla voitiin vahvistaa yksilöllistä oppimisen tukea ja pienentää ryhmäkokoja. Korona-avustusta suunnattiin erityisesti sellaisiin toimenpiteisiin, jotka tukivat poikkeusolojen aikana erityisiä haasteita kohdanneita lapsia ja oppilaita. Avustusrahalta palkattiin muun muassa varhaiskasvatuksen opettajia, erityisavustajia, perusopetuksen erityisopettajia ja kasvatusohjaajia, joiden avulla tukea saatiin yksilöllisesti kohdistettua lapsiin ja oppilaisiin, joiden oppimiseen poikkeusolot olivat erityisesti vaikuttaneet.

Vuoden 2024 aikana varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja nuorisopalveluissa yhtenäistettiin toimintamalleja, joiden avulla edistetään lasten, nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointia sekä väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaista toimintaa (vkhs-malli). Sekä hyvinvoinnin vuosikello että vkhs-malli otettiin käyttöön kaikilla toimialoilla syksyn 2024 aikana.

Osana sivistyspalveluiden talouden ohjauksen kehittämistä aloitti toimialalla keskitetty taloustiimi maaliskuussa 2024. Yhteistoimintaneuvotteluiden tuloksena taloushallinnon henkilöstöä tiivistettiin ja koko toimialan talouden tehtävät, pois lukien Jyväskylä Sinfonia ja kaupunginteatteri, keskitettiin yhteen yksikköön. Keskitetyn taloustiimin tehtäviin kuuluvat toimialatasoiset talouden suunnittelun, seurannan ja ohjauksen sekä maksuliikenteen (osto- ja myyntilaskutuksen) tehtävät. Yksikössä työskentelee tällä hetkellä 11 talouden ammattilaista. Vuoden 2024 aikana talouden tehtävänimikkeitä sekä tehtäväkuvia yhdenmukaistettiin ja toimintaprosesseja lähdettiin kehittämään yhdenmukaiseksi. Uusi toimintamalli on osoittautunut tehokkaaksi ja tarjoaa paremman tuen palvelualueen talouden johtamiseen.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Vuonna 2024 kunnallisten palvelujen piirissä oli keskimäärin 5568 lasta kevättoimintakaudella ja 5148 lasta syystoimintakaudella. Yksityisissä palveluissa lapsia oli vastaavasti kevätkaudella keskimäärin 1355 ja syyspuolella 1304. Kotihoidontukea sai noin 1331 lasta kuukausittain. Joulukuussa 2024 palvelujen piirissä olevien lasten osallistumisaste 87,2 prosenttia on pysynyt lähes samana edellisvuoteen verrattuna (joulukuussa 2023 87,4 prosenttia). Alle 3-vuotiaiden lasten osallistumisaste on hieman laskenut 68,1 prosentista (joulukuu 2023) 67,7 prosenttiin (joulukuu 2024).

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut nousivat 1.8.2024 indeksitarkistuksen myötä. Tulokertymä toteutui 870 000 euroa suurempana kuin talousarviossa ennustettiin. Syystoimintakaudella noin 55 prosenttia kunnallisten palvelujen piirissä olevista lapsista oli maksuttomassa varhaiskasvatuksessa. Vastaavasti noin 51 prosenttia yksityisten palvelujen piirissä olevista lapsista oli maksuttomassa varhaiskasvatuksessa.

Cygnaeuksen päiväkodista luovuttiin uuden Keskustan päiväkotikoulun rakennushankkeen vuoksi. Voionmaan väistöpäiväkotitoi aloitti 1.8.2024, ja sinne ohjattiin keskustan alueen 5–6-vuotiaita lapsia. Näillä järjestelyillä muihin keskustan alueen päiväkoteihin saatiin hoitopaikkoja 1–4-vuotiaille. Salmirannan esiopetusyksiköstä luovuttiin, ja esiopetus siirtyi Onnimannin päiväkotiin. Gradian Priimus-kampuksella aloitti 1.8.2024 kaksi 12 lapsen perhepäivähoitoryhmää. Lahjaharjun päiväkodin tilalle aloitettiin rakentamaan uutta Lohikosken päiväkotia. Kivistön päiväkodin ja Keskustan päiväkotikoulun suunnittelut etenivät aikataulun mukaisesti. Suunnitelmien mukaan Lohikosken päiväkotitoi avautuisi 1.8.2025 ja Kivistön päiväkotitoi ja Keskustan päiväkotikotikoulu avautuisivat 1.8.2026.

Yksityisen varhaiskasvatuksen paikkojen määrä väheni, kun Jyskässä toiminut yksityinen Elämyspäiväkotitoi Kuusenärkkää siirtyi marraskuussa 2024 kaupungin omaksi toiminnaksi. Lisäksi toiminta

päättyi Norlandian Aurinkosaari ja Sportti päiväkodeissa 31.7.2024. Palvelusetelin enimmäisarvoon tehtiin 1.8.2024 indeksitarkistus. Palvelusetelin enimmäisarvoon tehdyn indeksitarkistuksen myötä kaikille yksityisen varhaiskasvatuksen asiakasperheille tehtiin uudet palvelusetelin arvopäätökset. Vuoden 2024 alusta voimaan tulleen lastensuojelu- ja varhaiskasvatustlain muutoksen mukaan lasten suojelun tukitoimena sijoitetun lapsen kotikunta on velvollinen maksamaan lapsen sijoituspaikan sijaintikunnalle varhaiskasvatuksesta aiheutuneita kustannuksia vastaavan korvauksen. Asiakaspalvelujen ostoissa ja palvelusetelin enimmäisarvossa tapahtuneet muutokset vaikuttivat niin, että talousarvio ylitettiin 1,4 miljoonaa euroa.

Talouden tasapainottamiseen liittyen koulujen loma-aikoihin sijoittuvia varhaiskasvatuksen päivystyspalveluja tiivistettiin kesätoimintakaudesta alkaen. Kesäkuun alussa pienempien päiväkotien toiminta siirtyi isompien päiväkotien yhteyteen. Heinäkuussa oli avoinna kuusi päiväkotia, ja vuorohoito oli keskitetty Tapiolan päiväkotiin. Muina koulujen loma-aikoina Tapiolan päiväkodin lisäksi kaupungissa oli avoinna alueellisesti yksi päiväkotia. Syyskaudella aloitettiin suunnittelu johtamisjärjestelmän tiivistämisestä, jonka tavoitteena oli talouden säästöt, perustehtävien kirkastaminen ja esihenkilöaluiden johtamistyön yhdenmukaistaminen.

Valtakunnallinen kaksivuotisen esiopetuskokeilu päättyi toukokuussa 2024. Jyväskylä oli mukana kokeilussa. Kokeilun toteuttamista ja pidemmän esiopetuksen vaikutuksia lasten oppimisvalmiuksien ja taitojen kehittymiseen on seurattu kokeilun aikana ja seurantaa jatketaan esiopetuskokeilun päätymisen jälkeen koulun alkuvuosiin saakka.

Henkilöstöä on koulutettu pienten lasten pedagogiikkaan, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmiin, monikielisten lasten varhaiskasvatukseen ja katsomuskasvatukseen. Kasvun ja oppimisen tuen asiantuntijat ovat tarjonneet konsultaatiota työyhteisöissä ilmenneisiin lasten erityisen tuen tarpeisiin.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2024	Muutos 2023 - 2024	
					euroa	%
Tunnusluvut						
Kunnallinen päivähoito, lapset lkm ka/kk, josta	5 206	5 243	5 236	5 360	-7	-0,1 %
päiväkodeissa	4 993	5 075	5 084	5 200	9	0,2 %
perhepäivähoidossa	112	97	95	90	-2	-2,1 %
kerhoissa	135	85	57	70	-28	-32,9 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	68,1	69,5	71,0	72,7	2	2,2 %
Yksityinen päivähoito (sis. esiopetuksen ja palvelurahan), lapset lkm ka/kk	1 434	1 390	1 179	1 400	-211	-15,2 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	18,8	18,5	16,0	19,0	-3	-13,6 %
Kotihoidon tuki, lapset ka/kk	1 653	1 539	1 331	1 400	-208	-13,5 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	21,6	20,4	18,0	19,0	-2	-11,5 %
Mittarit						
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen bruttomenot / lapsi	13 102	15 295	-	13 500		
Tuottavuusindeksi	89,24	82,28	-	0,95		

* Toteumatiedot varhaiskasvatuksen mittaritiedoista valmistuvat vasta tilinpäätösaikataulun jälkeen.

Perusopetuksen palvelualue

Jyväskylän kaupungin perusopetuspalvelut vastaa perusopetuksen järjestämisestä kaupungin peruskouluissa. Palvelualueeseen kuuluvat perusopetuksen koulut, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä kieli- ja kulttuuriryhmien opetus. Vuonna 2024 perusopetusta järjestettiin 38 kouluyksikössä ja kaupungin kouluissa opiskeli vuoden lopussa yhteensä 12 481 oppilasta. Oppilasmäärä väheni vuoden aikana 76 oppilaalla, mutta maahanmuutto tasoitti laskua. Suomi toisena kielenä -oppilaiden määrä kasvoi aikavälillä 1.8.2023-1.8.2024 yhteensä 290 oppilaalla.

Jyväskylän kaupunkistrategiassa 2022–2025 on asetettu tavoitteeksi, että kaupunki sijoittuisi perusopetuksen resurssoinnissa asukaslukuun suhteutettuna viiden parhaan joukkoon Suomen kymmenen suurimman kaupungin vertailussa. Vuodelle 2024 kohdistetut talouden tasapainottamistoimenpiteet, kuten tuntijaon pienentäminen, koulunkäynninohjaajien määrän vähentäminen, aine-, tarvike- ja tavaramäärärahan supistaminen estivät kuitenkin tavoitteen saavuttamisen.

Osana kasvun ja oppimisen palveluiden kehittämisohjelmaa laadittiin kasvun ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelma vuosille 2024–2026. Suunnitelman tavoitteena on kehittää toimintaympäristön rakenteita ja prosesseja niin, että jokaisella lapsella, nuorella ja nuorella aikuisella on yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvuun, oppimiseen, oppimisen tukeen ja osallisuuteen.

Kasvun ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelmassa painotetaan tuen johtamista, inklusiivista toimintakulttuuria, ennakoivia ja yksilöllisiä tukitoimia, nuoren ohjausta sekä monialaisen yhteistyön vahvistamista hyvinvointialueen kanssa. Vuonna 2025 tavoitteita edistettiin eri tasoilla, ja suunnitelman toteutuksessa huomioitiin 1.8.2025 voimaan astuva esi- ja perusopetuksen lakiuudistus.

Jyväskylän kaupungin perusopetuksen oppilaista 14,5 % sai tehostettua ja 9,2 % erityistä tukea 20.9.2024 tilastointipäivän mukaan, mikä vastasi valtakunnallisia keskiarvoja. Tuen tarve vaihteli alueittain ja kouluittain. Autismikirjon oppilaiden kasvavaan tuen tarpeeseen perustettiin autismikirjon luokat Kypärämäen ja Viitaniemen kouluihin. Sijoitettujen nuorten ja psyykkisesti pitkäkestoisesti oireilevien lasten opetusresursseja vahvistettiin ja Halssilan kouluun perustettiin uusi alakouluryhmä pitkäaikaista psyykkistä tukea tarvitseville.

Vuonna 2024 Jyväskylä koordinoi 12 Keski-Suomen kunnan yhteistä Yhteisessä koulussa -hanketta, jonka myötä kunnat ottivat käyttöön yhtenäisen koulupoissaoloihin puuttumisen toimintamallin ja kansalliset poissaololuokitukset. Poissaolojen tilastointia ja tiedolla johtamista kehitettiin, mutta Power BI -työkalun käyttöönotto siirtyi vuodelle 2025.

Perusopetuksessa luotiin tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitojen malli hyvinvoinnin tueksi sekä laajennettiin kiusaamisen vastaista toimintaa. Elokuussa 2024 otettiin käyttöön väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastainen toimintamalli sekä Lainvastaiset teot koulussa – toimintamalli, joka yhtenäistää käytänteitä ja vahvistaa yhteistyötä poliisin ja muiden toimijoiden kanssa.

Vuonna 2024 Harrastamisen Suomen malli ja Liikkuva koulu –hankerahoitus siirrettiin liikuntapalvelujen koordinoitaviksi. Koulujen kerhotoiminnan tarjoajat kilpailutettiin.

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa (Jälkkäri) järjestettiin 26 toimipisteessä kaupungin omana toimintana ja 16 toimipisteessä yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palvelu kohdistui 1.–2. luokkien oppilaille sekä erityisen tuen päätöksen saaneille 3.–5. luokkien oppilaille. Keväällä 2024 Jälkkäriä oli 1563 lasta ja syksyllä 1436. Kesä-Jälkkäriä tarjottiin kesällä 2024 juhannukseen asti 11 koululla.

Vaativan erityisen tuen Vertti- iltapäivätoimintaa järjestettiin yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Keväällä 2024 Verttiin osallistui 131 oppilasta ja syksyllä 124. Hyvinvointialue vastasi aamutoiminnasta ja loma-ajan toiminnasta, kun taas kaupunki huolehti lakisääteisestä iltapäivätoiminnasta.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus vastaa maahanmuuttajien esi- ja perusopetukseen valmistavasta opetuksesta, oman äidinkielen opetuksesta sekä kotoutumiseen liittyvistä tehtävistä. Lisäksi yksikkö koordinoi vieraiden kielten, S2-opetuksen, katsomusaineiden ja kansainvälisyyskasvatuksen opetusta. Yksiköllä on yhteisiä opettajia Jyväskylän Normaalikoulun, Jyväskylän Steinerkoulun ja Jyväskylän Lyseon kanssa. Vuonna 2024 hanketoiminta painottui kielten opetuksen, kansainvälisyyskasvatuksen ja koulusegregaation kehittämiseen.

Vuonna 2024 esi- ja perusopetuksen valmistavaa opetusta järjestettiin kevätlukukaudella 16 ja syyslukukaudella 13 ryhmässä. Merkittävää kasvua oppilasmääriin muodostivat kansainvälisten opiskelijoiden muuttaminen Jyväskylään perheineen. Tilapäistä suojelua saavien määrä kasvoi maakunnan sisäisen muuttoliikkeen vuoksi. Enintään 6 vuotta perusopetuksessa olleiden S2-oppilaiden määrä kasvoi kevätlukukauden 732:stä 844:ään ja oman äidinkielen opetukseen osallistui vuoden lopussa 683 oppilasta. Uusia kieliryhmiä alkoi kaksi ja kaksi poistui.

Maahanmuuttaneiden oppilaiden keskittyminen tietyille asuinalueille haastoi kouluja. Äidinkielenään muuta kuin suomea puhui eniten Kangasvuoren (32,06 %), Huhtasuon (29,25 %) ja Kortepohjan (25,54 %) kouluissa. Kielellisesti tuetun opetuksen tarpeessa olevien oppilaiden määrä kasvoi, mutta valtionavustuksesta käytettiin vain 43 %. Testamenttivaroilla täydennyskoulutettiin opettajia ja kustannettiin oppimateriaaleja.

Erilaisilla hankkeilla kehitettiin siirtymistä valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen, kansainvälisyyskasvatusta ja koulusegregaation ehkäisyä. AGENDA-2030 - hanketyöskentely käynnistettiin. Sujuvasti yleisopetukseen hankerahalla palkattiin kielellisesti tuettuun opetukseen kieltenopettajia ja koulunkäynninohjaajia neljälle yläkoululle. Kestävää kotikansainvälisyyttä -hankkeessa tuotettiin kansainvälisyyskasvatuksen suunnitelmia ja tehtäväkokonaisuuksia. Hyvä kasvu kaikille 2-hankkeessa tarkasteltiin palveluverkkoa ja kehitettiin tietopohjaisia ratkaisuja koulusegregaation ehkäisemiseksi. Lisäksi Erätauko-dialogeilla kuultiin nuoria yhteisöllisyyden ja kotoutumisen tueksi.

Kestävää kotikansainvälisyyttä Jyväskylässä -hankkeessa on tuettu varhaiskasvatusta, esi- ja perusopetusta kotikansainvälisyyskasvatuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Hankkeessa järjestettiin L2-yhdysopettajaverkostolle koulutuspäiviä ja kehitettiin verkoston toimintaa. Kaupunkistrategian teemoja, kuten kansainvälisyyttä sisällytettiin varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen suunnitelmiin. Lisäksi laaditaan kansainvälisyysuunnitelmaa tukemaan moninaisuuden huomiointia käytännössä. Hankkeessa tuotettiin myös Maailmankansalaisen diplomitehtäväkokonaisuudet esi- ja perusopetukseen.

Kasvun ja oppimisen palveluiden tulkitsemiskustannukset kasvoivat edellisvuodesta. Kotoutumislainsäädännön muuttuessa, valtio korvasi pakolaisten ja kotikuntaoikeiden saaneiden ukrainalaisten tulkkauksia 31.12.2024 saakka.

Vuonna 2024 ylläpidettiin ja kehitettiin palvelujen ja laitteiden opetuskäytön osaamista. Henkilöstöllä oli pääasiassa ajantasaiset laitteet, mutta työpuhelimien uusimiseen tarvitaan lähitulevaisuudessa resursseja. Oppilaiden laitekanta oli kohtuullisella tasolla, ja useimmat työskentelivät yhteiskäyttölaiteilla.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen palveluverkkoselvitys laaditaan vuosittain viiden vuoden ajanjaksolle, mahdollistaen tilakapasiteetin tehokkaan käytön nivelvaiheiden joustojen avulla. Syksyllä 2024 käynnistettiin Jyväskylän yliopiston ehdotuksesta lisäselvitys Normaalikoulun oppilasmäärien kasvattamisesta. Selvityksen tulokset esitetään vuoden 2025 palveluverkkosuunnitelman yhteydessä.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2024	Muutos 2023 - 2024	
					euroa	%
Tunnusluvut						
Oppilasmäärä 20.9	12 582	12 591	12 468	12 434	-123	-1,0 %
Oppilaat, äidinkieli muu kuin suomi	708	929	1 216	1 025	287	30,9 %
Aamu- ja iltapäivätoiminnan lapset	1 632	1 645	1 504	1 640	-141	-8,6 %
Koulukuljetettavien määrä	1 913	1 821	1 781	2 013	-40	-2,2 %
Opetustuntien kokonaismäärä						
1-6 luokilla	10 607	10 669	10 646	9 867	-23	-0,2 %
7-9 luokilla	6 905	6 957	7 084	6 965	127	1,8 %
erityisopetus	3 811	3 945	4 148	4 362	203	5,1 %
Mittarit						
Opetuksen vuosiviikkotunnit/oppiilas	1,69	1,73	1,74	1,69	0,0	0,6 %
Opetusryhmän laskennallinen koko/ryhmä						
1-6 luokilla	18,4	18,1	17,7	19,1	-0,4	-2,2 %
7-9 luokilla	18,1	18,3	18,3	18,5	0,0	0,0 %

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden kohderyhmänä ovat Nuorisolain (2016) mukaisesti kaikki alle 29-vuotiaat Jyväskylässä asuvat nuoret. Nuorisopalveluiden tehtävänä on parantaa jyvaskyläläisten nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointia, edistää heidän osallisuuttaan ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukea heidän kasvuun, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä. Nuorisopalveluiden toimintaa tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden ja erilaisten verkostojen kanssa monialaisesti ja poikkihallinnollisesti. Nuorisopalveluiden toiminta huomioi nuorten tarpeet, toiveet ja lähtökohdat.

Nuorisopalveluiden toimintaa ohjasi vuonna 2024 nuorisopalveluiden henkilöstön laatima strateginen asiakirja, *Nuorisoplääni*. Nuorisopläänissä nuorisopalveluiden tavoitteiksi on asetettu nuorilähtöisyyteen, sosiaaliseen vahvistamiseen, pedagogisuuteen ja henkilöstön osaamisen vahvistamiseen liittyviä tavoitteita. Nuorisoplääni päivitettiin vuonna 2024. Päivitykseen liittyen toteutettiin laaja nuorten, sidosryhmien ja kuntalaisten kuuleminen, jossa selvitettiin kohderyhmien odotuksia ja toiveita nuorisopalveluiden tarjoamien palveluiden suhteen. Nuorisopläänin päivitetty versio vuosille 2025–2028 otetaan käyttöön nuorisopalveluilla vuoden 2025 aikana.

Nuorisopalveluiden toiminnalle asetetut tavoitteet ylittyivät selvästi usealla osa-alueella vuonna 2024. Nuorten kohtaamiskerrat ja tuettujen nuorten määrät kasvoivat. Nuorisopalveluiden tekemä nuorisotyö oli laadukasta valtakunnallisten mittareiden ja paikallisten kyselyiden mukaan. Tavoitteiden ylittyminen kertoo pitkäjänteisen kehittämistyön tuloksista. Yhä useampi nuori löysi nuorisopalveluiden tarjoamat palvelut.

Vuoden 2024 teema nuorisopalveluissa oli *nuorten kohtaaminen*. Työaikaa kohdennettiin entistä tehokkaammin kohtaavaan työhön nuorten toiveita kuunnellen. Nuorisopalveluissa otettiin Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelman mukaisesti käyttöön hyvinvoinnin vuosikello sekä ammatillisen vuorovaikutuksen pelisäännöt. Nuorten talolla valmistauduttiin TE-palveluiden järjestämisvastuun siirtymiseen kunnille tammikuussa 2025 sekä kehitettiin edelleen yhteistyötä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Työpajatoiminnassa ja alueellisessa nuorisotyössä valmisteltiin kaupungin säästötoimiin liittyen tilaverkon supistamista ja uudelleenjärjestelyä, jolla ennakoidaan olevan merkittäviä vaikutuksia toimintaan tulevaisuudessa. Nuorisopalvelut oli edelleen mukana lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittämisessä (Suomen harrastamisen malli) yhteistyössä eri palveluiden kanssa. Nuorten liikkumisen edistämiseen osallistuttiin kaupungin liikkumisohjelman mukaisesti. Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehdittiin henkilöstökoulutuksen, työnohjauksen, työkierron ja yhteisten

keskusteluiden keinoin. Toiminnan ja palveluiden arviointia toteutettiin kehitetyn palautejärjestelmän avulla kaikissa nuorisopalveluiden palveluissa.

Alueellisessa nuorisotyössä toteutettiin nuorisotyötä mm. nuorisotilatoiminnan, jalkautuvan nuorisotyön, leiri- ja retkitoiminnan sekä tapahtumien muodossa. Kesällä 2024 järjestettiin yhdeksän leiriä sekä kolme Särkänniemi-retkeä. Toimintaa järjestettiin 10 toimipisteessä 23 henkilötyövuoden turvin. Toiminta-alueella on yhteensä henkilöstöä 27 htv:ta.

Nuorisoteatteritoimintaa toteutetaan kumppanuussopimuksen turvin Kulttuuriyhdistys Väristys ry:n kanssa. Vuodelle 2024 ostopalvelusopimuksen arvoa vähennettiin 81 000 eurosta 61 000 euroon. Toiminnan volyymia supistettiin sen seurauksena vuodelle 2024 mm teatteritoiminnan kohderyhmää tarkistamalla. Rahoituspohjan muutos kesken toimintavuoden aiheutti teatterin toimintaan myös siirtymäaikoja ja muutoksia mm. harjoitusten ja esitysten aikatauluttamiseen.

Nuorisotilojen aukioloaikoja laajennettiin syksyllä 2024 lisäämällä yksi aukioloilta Tikkakosken ja Huhtasuon nuorisotiloille sekä Veturitalleille. Muutoksella oli vaikutuksensa muiden alueiden tilojen aukioloihin. Vuoden 2024 käyntimäärät olivat vuoden 2023 tasolla. Pientä laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli, joskin 47 915 oli reilusti yli tavoitteen (38 000 kohtaamista).

Määrärahoja tilapäiselle henkilöstölle leikattiin vuodelle 2024, joten henkilöstön akuutteja poissaoloja ei ollut mahdollista paikata sijaisia käyttämällä. Tilojen käyttöaste oli vuonna 2024 hyvä: käyttöpäivät nousivat 1378:een, käyttötunnit sen sijaan hiukan laskivat 24 635. Tuntien lasku johtui ensisijaisesti tilaston oikaisemisesta Siperian nuorisoteatterin toimintatuntien osalta – osa kevätkauden toiminnasta sijoittui Matarankatu 6:n esitystilaan Veturitallien sijasta. Toinen merkittävä syy oli henkilöstötilanteesta johtuvat oman toiminnan sulut.

Nuoret arvioivat nuorisotilojen toiminnan laadun edelleen erinomaiseksi: nuoret mm. saivat tukea yksilölliseen kasvuunsa ja kaverisuhteisiinsa. He myös kokivat saavansa apua aikuisilta ja kiusaamista tiloilla havaitaan vain vähän. Nuorten antamat arviot ovat valtakunnallista tasoa tai monin paikoin sen yli. Tulokset käyvät ilmi vuosittaisesta nuorisotilojen käyttäjille suunnatusta kyselystä.

Erityisnuorisotyön toiminta-alueella tehdään etsivää nuorisotyötä sekä erityisnuorisotyötä. Tavoitteena on tavoittaa, kohdata, tukea ja auttaa kaikista heikoimmassa asemassa olevia nuoria. Yhteensä toiminta-alueella vahvemmin tuettiin ja autettiin 878 eri nuorta.

Etsiviä nuorisotyöntekijöitä on nuorisopalveluissa 11 htv ja etsivään nuorisotyöhön saadaan vuosittain valtionavustusta. Työ kohdentuu NEET tilanteessa oleviin nuoriin, ja asiakkaana olevien nuorten elämäntilanteet ovat haastavia ja monisyisiä. Etsivässä nuorisotyössä asiakasmäärät pienenivät edellisestä vuodesta. Kokonaisasiakasmäärä etsivässä nuorisotyössä vuonna 2024 oli 661 nuorta (2023 vuonna 752 nuorta.) Vuonna 2024 etsivän nuorisotyön tavoittamista nuorista 79 % oli tavoitassa NEET tilanteessa. Nuorilta kerätty palaute etsivästä nuorisotyöstä oli hyvää ja nuorten kokonaisarvosana etsivälle nuorisotyölle Jyväskylässä Sovarin mukaan oli valtakunnallisella tasolla.

Nuorten kohtaamispaikka Bostarilla kävijämäärä ja toiminnoissa kohdattujen nuorten määrä lisääntyi. Vuonna 2024 käyntikertoja oli 6 514 (2023 vuonna 5 341). Kohtaamispaikalla käy haastavassa elämäntilanteessa olevia nuoria sekä päihteileviä nuoria, jotka viettävät aikaa keskustassa. Nuorisopalveluiden erityisnuorisotyöntekijöitä kohtaamispaikalla on 2 htv. Kohtaamispaikan aukiolojen lisäämiselle olisi tarvetta, mutta se vaatisi huomattavaa resurssien lisäämistä. Nuorilta kerätyn palautteen mukaan nuoret ovat tyytyväisiä toimintaan. Avoimen toiminnan lisäksi tehdään yksilöohjausta, ryhmätoimintoja ja jalkaudutaan kadulle keskustaan. Toiminnassa on mukana laaja yhteistyöverkosto.

Ankkuritoiminnan erityisnuorisotyöntekijöillä oli vuonna 2024 yksilöohjauksessa 146 nuorta. Lisäksi Ankkuritoiminnan erityisnuorisotyöntekijät toteuttivat ennaltaehkäiseviä kouluvierailuja ja infoja, joissa oli noin kolme tuhatta osallistujaa. Ankkuritoiminnan erityisnuorisotyöntekijät osallistuvat myös

Bostarin toimintaan ja jalkautumiseen sekä järjestävät pienryhmiä. Nuorten rikollisuus ja väkivaltainen käytös on kasvava ilmiö ja tämäntyyppiselle työlle on iso tarve.

Nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on tukea nuoren työ- ja toimintakykyä sekä vahvistaa nuorta opintoihin, työelämään tai kiinnittymään muihin häntä tukeviin palveluihin. Työpajatoimintaan kuului Nuorten taidetyöpaja ja Gadian Vivo-valmennus. Tiivistä yhteistyötä tehdään myös perusopetuksen Oppipajan ja Ysiplus –pajan kanssa. Nuorten työpajatoiminnan henkilöstö Nuorten taidetyöpajalla oli vuonna 2024 24 htv ja Gadian Vivo-valmennuksessa 2 htv.

Pajaryhmiä toteutettiin vuoden 2024 aikana nuorten taidetyöpajalla 25 ja nuorten työpajatoimintaan osallistui yhteensä 383 nuorta, joista Gadian Vivo-valmennuksessa oli 141 nuorta. Vuodelle 2024 asetettuihin määrällisiin osallistujatavoitteisiin päästiin. Nuorten määrä kuitenkin pieneni edellisestä vuodesta (vuonna 2023 431 nuorta).

Valmentautujien määrän laskemiseen vaikuttivat kuntouttavan työtoiminnan poisjääminen vuonna 2024 (sopimusmuodoiksi jäivät työkokeilu-, oppilaitos- ja pajasopimukset), johon syynä olivat AVIn tiukentuneet linjaukset nuorten työpajatoiminnan avustuksen osalta. Myös henkilöstöresurssin väheneminen (yt-neuvotteluiden johdosta työvalmentajista vähennetty 1 htv ja AVIn avustuksen pieneneminen 1 htv:n verran) näkyivät pajatarjonnan supistumisena (aluestarttipajoista luovuttiin) ja sitä kautta valmentautujien määrän vähenemisenä. Maahanmuuttaneille nuorille suunnattu Aurinkopaja ei saanut AVIn kehittämisrahoitusta kolmannelle toimintakaudelle, joten se vakiinnutettiin osaksi peruspajatoimintaa.

Nuorten uraohjausta ja opinnollistamista kehitettiin yhteistyössä eri oppilaitosten kanssa jatko-ohjauksen vahvistamiseksi sekä läpivirtauksen lisäämiseksi. Tiukentuneiden rahoitusehtojen myötä työpajatoimintaa alettiin kehittää vahvemmin suuntaamaan kohti opiskelu- ja työelämää (valtakunnallinen linja nuorten työpajatoiminnassa). Toiminnan sisältöjä suunnattiin vahvemmin nuorten työelämä- ja opiskeluvalmiuksien tukemiseen, unohtamatta toiminnallisuuden ja työ- sekä toimintakyvyn tukemista. Syksyllä 2024 pajatoimintojen jaottelusta arjentaito- ja työelämäpajoihin luovuttiin ja jatkossa puhutaan yleisesti työpajoista.

Nuorilta kerätty palaute nuorten työpajatoiminnasta oli erinomaista ja nuorten kokonaisarvosana nuorten työpajatoiminnalle oli edelleen yli valtakunnallisentason. Sosiaalista vahvistumista (Sovari) koki 99 % pajan nuorista (valtakunnallisesti 95 %). Pitkässä seurannassa nuorista positiivisesti sijoittui noin 75 % vastanneista.

Lapset ja nuoret -SIB-vaikuttavuusinvestointihanke (2021–31) oli vuoden 2024 päättyessä toisen asteen kohderyhmässä mukana 181 nuorta. Tähän kohderyhmään ei enää vuoden 2024 jälkeen oteta uusia osallistujia, vaan työskentely jatkuu jo mukana olevien nuorten kanssa. Perusopetuksen kohderyhmässä oli vastaavasti mukana 174 lasta ja perhettä. Tällä hetkellä näyttää siltä, että hankkeen tavoitteet hankkeeseen osallistuvien lasten, nuorten ja perheiden kohdalla saavutetaan. Toiminta jatkuu yhdessä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Jyväskylän kaupunki maksoi vuonna 2024 tulospalkkioita 656 781,63 euroa, tästä laskutettiin Keski-Suomen hyvinvointialuetta 315 255,18 euroa.

Yhteisten palveluiden koulunuorisotyössä oli vuoden 2024 lopussa koulunuorisonohjaajia Jyväskylän jokaisella ylä- tai yhtenäiskoululla. Ohjaajista seitsemän oli vakituista nuorisonohjaajaa ja neljä hankerahalla palkattua. Koulunuorisotyössä kertyi vuoden 2024 aikana 95 708 kohtaamista. Koulunuorisonohjaajat työskentelevät myös nuorisotiloilla, katupäivystys Synkkiksessä sekä nuorisopalveluiden yhteisissä lomatoiminnoissa. Osa hankerahalla palkatuista nuorisonohjaajista työskentelee myös toisissa kaupungin hankkeissa, esim. harrastusohjaajina.

Osallisuuskasvatus

Nuorisovaltuusto ja Lasten parlamentti ovat tehneet koko syksyn tiivistä yhteistyötä ja kummitoimintaa on hyödynnetty kokouksissa.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2024	Muutos 2023 - 2024	
					euroa	%
Tunnusluvut						
Nuorten kohtaamiskerrat alueellisessa nuorisotyössä	56 646	49 354	47 915	38 000	-1 439	-2,9 %
Vahvasti tuettujen ja/tai palveluihin ohjattujen nuorten määrä	832	821	878	740	57	6,9 %
Työpajatoimintaan osallistuneet nuoret	455	431	383	360	-48	-11,1 %
Nuorten kohtaamiskerrat koulunuorisotyössä	56 535	86 104	95 708	60 000	9 604	11,2 %
Ohjaamon käyttökerrat	6 812	11 114	11 311	10 000	197	1,8 %
Mittarit						
Bruttomenot / alle 30-vuotiaat		111,2	108,1	102,1	-3	-2,8 %
Nettomenot / alle 30-vuotiaat		98,7	95,5	92,0	-3	-3,3 %

Valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallisten tavoitteiden toteumaa arvioidaan alla olevan asteikon mukaan:

- **Tavoite toteutui**
 - Tavoite on toteutunut, mikäli tavoitellut tulokset on saavutettu täysin tai jos saavuttamatta jääneiden tulosten osuus on vähäinen ja epäolennainen.
- **Tavoite toteutui osittain**
 - Tätä arviointia sovelletaan moniosaisiin tavoitteisiin. Jos vähintään puolet moniosaisesta tavoitteesta on saavutettu vuoden loppuun mennessä, tavoite on toteutunut osittain.
- **Tavoite ei toteutunut**
 - Tavoite arvioidaan toteutumattomaksi, mikäli arvioidaan, että tavoite ei ole toteutunut vuoden loppuun mennessä miltään osin tai vain alle puolet osatavoitteista on saavutettu. Tätä kriteeriä käytetään myös mikäli asetettu tavoite ei ole enää realistinen.
- **Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida**
 - Tällä arviointikriteerillä voidaan tarvittaessa todeta, että tavoitteen toteutumista ei voida arvioida. Tätä kriteeriä voidaan käyttää esimerkiksi silloin, kun tavoitteen toteutumisen arviointiin tarvittavaa tietoa tai mittaria ei ole saatavilla.
 - Mikäli tavoitteen toteutumista ei voida arvioida, tulee kuvata esimerkiksi, miksi arviota ei voida antaa, onko jotain toimenpiteitä jo tehty tai että niitä ei ole voitu vielä jostain syystä aloittaa.

Kasvun ja oppimisen palvelut

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2024
Varmistamme palvelutarpeen mukaiset alueelliset palvelut päivittämällä palveluverkkoa vuosittain.	Varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee vuosittain 0,5 %.	83,6 % (1–6-vuotiaat lapset)	85,6 %	Varhaiskasvatuksen palvelualue	Tavoite toteutui, osallistumisaste 87,2 %.
Varmistamme yleisen, tehostetun ja erityisen tuen toteutumisen.	Jyväskyläläisten lasten ja nuorten oppimisen tuen ostopalveluiden määrä.	Valteri-Onervassa jyvaskyläläisiä oppilaita 56 / lv. 23–24 (edellisenä lukuvuonna 59 oppilasta) Lv.24–25 51 oppilasta	30 oppilasta lv. 24–25	Perusopetuksen palvelualue	Tavoite ei ole toteutunut

Alueellisen palveluverkon moninaisuus vastaa tuen tarvetta ja tukee lähikouluperiaatetta.					Yleisopetukseen sijoittuneiden oppilaiden osalta tavoite on toteutunut. Vaativan erityisen tuen oppilaiden osalta toteutumisprosentti 43 %.
	Oppilaiden sijoittuminen lähikouluperiaatteen mukaisesti	Lähikoulussa/omalla alueella opiskelevien määrä	Jokainen oppilas saa koulupaikan lähikoulusta tai omalta alueeltaan		
Nuorisopalveluiden ehkäisevällä työllä alueellisessa ja koulunuorisotyössä tavoitetaan 10–20 v nuoria mahdollisimman laajasti eri alueilla. Tarpeen mukaan ohjataan nuoria myös muihin palveluihin. (Huom. nuorisotyöllinen kohtaaminen ei ole sama kuin käyntikerta). Nuorisotiloja käyttävät myös muut alueen toimijat.	Nuorten kohtaamiskerrat alueellisessa nuorisotyössä (tavoiteluvussa huomioitu palveluverkoon kohdistuvat supistukset)	40 000	38 000	Nuorisopalvelujen palvelu-alue	Tavoite toteutui Alueellinen nuorisotyö 7 915 kohtaamista, koulunuorisotyössä 35 708 kohtaamista Nuorisotilojen käyttötunteja 14 635.
	Koulunuorisotyössä kohdatut nuoret	40 000	60 000	Nuorisopalvelujen palvelu-alue	
	Nuorisotilojen käyttötunnit (tavoiteluvussa huomioitu palveluverkkoon kohdistuvat supistukset)	15 000	10 00	Nuorisopalvelujen palvelu-alue	
Tehostamme työpajatoiminnassa nuorten läpivirtausta huolehtien myös toiminnan laadusta ja vaikuttavuudesta.	Työpajatoimintaan osallistuvien nuorten määrä. (VAT)	400	360	Nuorisopalvelujen palvelu-alue	Tavoite toteutui. Tavoite toteutui kaikissa mittareissa ja työpajaan osallistuvien nuorten määrä ylittyi 23 nuorella.
	Nuoret sijoittuvat positiivisesti pitkässä (1–2 v) seurannassa. (VAT)	75 %	75 %	Nuorisopalvelujen palvelu-alue	

	Nuorten kokema sosiaalinen vahvistuminen suhteessa valtakunnallinen vertailu. (Sovari).	On valtakunnan tason yläpuolella	Pysyy valtakunnan tason yläpuolella	Nuorisopalvelujen palvelu-alue	
Toteutamme oppimisen tukea yhteistyössä huoltajien kanssa. Keräämme palautetta huoltajilta tuen toteutumisesta.	Koulutyytyväisyyskyselyn tulokset	Oppilaan yksilöllisyyden ja saadun tuen huomioiminen kyselyä laadittaessa vuonna 2024	Tavoitetaso määrittyy 2024 kyselyn lähtötason pohjalta	Perusopetuksen palvelu-alue	Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida.
Edistämme lasten ja nuorten hyvinvointia ja varmistamme tuen jatkumoa yhtenäisen opinpolun nivelkohdissa. Vahvistamme nivelvaiheiden vuosikellojen mukaista yhteistyötä.	Vuosikellojen mukaisen yhteistyön arvioiminen osana päiväkotien ja koulujen lukuvuosisuunnitelmaa	Yhtenäisen opinpolun vuosikellot kirjattuna päiväkotien ja koulujen lukuvuosisuunnitelmiin.	Yhtenäisen opinpolun nivelvaiheiden vuosikellot käytössä koko opinpolun matkalla ja yhteistyö ja ohjaus arvioituna myös toiselle asteelle siirryttäessä.	Perusopetuksen palvelu-alue Varhaiskasvatuksen palvelualue	Tavoite toteutunut nivelvaiheiden vuosikellojen mukaisesti.

Vaikuttavuustavoite: 1.2 Vireä osaamisen ja tutkimuksen kaupunki, jossa lasten ja nuorten kasvua edistetään tietoon pohjautuen sekä lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2024
Vahvistamme koulupoissaoloja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja puutemme koulupoissaoloihin varhaisessa vaiheessa.	Wilmaan merkittyjen poissaolojen määrän vähentyminen pidemmällä aikavälillä.	Lv. 2022–2023 Luvattomia poissaoloja 28 150 h Selvittämättömiä poissaoloja 13 080 h	Tavoitteena laskea luvattomien poissaolojen määrää 10 % (lukuvuonna 2021–2022 luvattomia poissaoloja 29 196 h ja selvittämättömiä poissaoloja 10 822 h)	Perusopetuksen palvelu-alue	Tavoite ei toteutunut. Lv. 2023–2024 luvattomia poissaoloja oli 34 988 h ja selvittämättömiä poissaoloja oli 18 340 h
Tavoitteena koulupudokkuuden vähentäminen.	Ilman peruskoulun päättötodistusta jääneet oppilaat.	vuonna 2023 36 oppilasta. (v.22 / 46 oppilasta)	Määrä laskee 36 alle 20 oppilaaseen Kevät-24 45 oppilasta.		Tavoite ei toteutunut.

	Oppilas- ja koulutyytyväisyyskysely	Vuonna 2022 19,7 % oppilaista kokee, ettei koululla ole turvallista aikuista, jolle puhua (luku 2021 20,4 %).	Tavoitteena on laskea lukua alle 10 %:iin		Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida. Kysymyksen asettelu ei vastannut vuonna 2024 tehdyssä kyselyssä täysin aiempaa.
Parannamme oppijoiden ja huoltajien osallisuutta ottamalla käyttöön DigiOne -palvelut kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön, opetuksen suunnitteluun ja arviointiin sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukeen.	Käyttäjämäärä	Käyttäjiä 0.	Oppijoiden ja huoltajien käyttäjämäärä kasvaa v. 2024 loppuun mennessä 0 %:sta 30 %:iin ja vuoden 2025 loppuun 95 %:iin. 100 % ei ole mahdollista saavuttaa.	Perusopetuksen palvelu-alue	Tavoite ei toteutunut. 0 % Hankkeen tuotekehityksen tavoitteet ovat toteutuneet osin, mutta käyttöönoton tavoitteet ei. Merkittävänä syynä kahden kunnan irtautuminen ja siitä seuranneet muutokset hankkeessa.
Edistämme lasten tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitoja: 1. Tunnetaitokerhot päiväkodeissa 2. Yksiköiden toimintasuunnitelmiin kirjataan tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitoja edistävät menetelmät	1.Tunnetaitokerhoihin osallistuneiden lasten lkm + ko. lasten huoltajien ja työntekijöiden arvioinnit vaikuttavuudesta eri menetelmin. 2.Arvioidaan Valssin (digitaalinen laadunarviointijärjestelmä) avulla	1.Kartoitus päiväkodeista, joissa ei ole vielä ollut tunnetaitokerhoja 2. Muut tunne- ja turvataitoja edistävät menetelmät ovat osittain tuttuja ja osittain käytössä.	1.Tunnetaito-kerhot ovat toteutuneet suunnitellusti, lasten tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat kehittyneet. 2.Muut tunne- ja turvataitoja edistävät menetelmät ovat hyvin hallussa ja jatkuvasti käytössä.	Varhaiskasvatuksen palvelualue	Tavoite on toteutunut.
Edistämme oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitoja.	Koulutyytyväisyyskysely, oppilaskysely, kouluterveyskysely	yksinäisyyttä kokenut 10,9 %	Alle 6 %	Perusopetuksen palvelu-alue	Tavoite ei toteutunut. Yksinäisyyttä kokeneiden määrä ei ole laskenut tavoitteen mukaisesti.

Kohdennamme erityisnuorisotyössä työtä entistä enemmän palveluiden ulkopuolella oleviin nuoriin (NEET-nuoret) sekä tavoittamaan, tukemaan ja auttamaan kaikista heikoimmassa asemassa olevia nuoria.	Vahvasti tuettujen ja/tai palveluihin ohjattujen nuorten määrä pysyy samalla tasolla.	700	740	Nuorisopalvelujen palvelu-alue	Tavoite toteutui. Tavoitetaso ylittyi vahvasti tuettujen nuorten osalta 138:lla. Muut mittarit ylsivät tavoite-tasoon.
	NEET nuorten osuus etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten kokonaismäärästä on vähintään 70 %: a.	50 %	70 %	Nuorisopalvelujen palvelu-alue	
	Nuorten kokemus tyytyväisyys palveluun ja nuorten antama kokonaisarvosana etsivälle nuorisotyölle valtakunnallisessa vertailussa.	On valtakunnallisen vertailun yläpuolella	Pysyy valtakunnallisen vertailun yläpuolella	Nuorisopalvelujen palvelu-alue	
Ohjaamon käyttökerrat palaavat koronaa edeltävälle kasvu-uralle ja nuoret kokevat saamansa palvelun laadukkaaksi.	Ohjaamonkäyttökerrat.	6 500	10 000	Nuorisopalvelujen palvelu-alue	Tavoite toteutui. Ohjaamon käyttökerrat 11 311 Muut mittarit saavuttivat tavoitetason.
	Nuorten kokemus ohjauksen laadusta suhteessa valtakunnalliseen vertailu.	On valtakunnallisen vertailun yläpuolella	Pidetään taso yläpuolella	Nuorisopalvelujen palvelu-alue	
Vaikuttavuustavoite: 1.3 Kasvatuksen ja koulutuksen huippuammattilaisten osaamiskeskittymä					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2024
Varhaiskasvatushenkilöstön kouluttautuminen varhaiskasvatuksen osaamisen kehittämisen vuosikellon mukaisesti	Varhaiskasvatuksen henkilöstön (1300 hlöä) osallistuminen vuosikellon mukaisesti koulutuksiin	Minimi: yksi työntekijä /päiväkoti osallistuu yhteisiin koulutuksiin (60)	Useampi työntekijä/päiväkoti osallistuu yhteisiin koulutuksiin (300)	Varhaiskasvatuksen palvelualue	Tavoite toteutui tavoitetason mukaisesti.

Vuodelle 2024 määriteltyjen talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutuminen

Kasvun ja oppimisen palvelut

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Kasvun ja oppimisen **hallinnon tehtäviä tiivistettiin** luonnollista poistumaa hyödyntäen ja muokkaamalla tehtäväkokonaisuuksia ja -kuvauksia. Koko toimialaa koskettavat talouden tehtävät keskitettiin keväällä 2024 Kasvun ja oppimisen palvelujen määrärahassa sijaitsevaan sivistyksen keskitettyyn talousyksikköön. Toimenpiteiden taloudelliset vaikutukset näkyvät kokonaisuudessaan vasta kalenterivuoden 2025 aikana. Hallinnon tehtävien tiivistämistä tehtiin myös hallinnon avustavista tehtävistä ja viestinnän tehtävissä.

Kasvun ja oppimisen **hanketoiminnan omarahoitusosuuksien budjettia leikattiin** vuodesta 2023 noin 217 000 eurolla. Hanketoiminnan omarahoitusosuudet toteutuivat tilinpäätösjaksotusten jälkeen noin 70 000 euroa suurempana kuin talousarviollla varauduttiin. Vuonna 2024 haettiin useisiin Kasvun ja oppimisen hankkeisiin jatkoaikaa. Näin ollen hankkeiden omavastuuosuuksia on kertynyt vuodelle 2024 arvioitua enemmän. Lisäksi kaupunki sai erityisavustusta varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027, joka aiheutti ylitystä budjetoituihin omavastuuihin.

Koulujen ja päiväkotien TVT-laitteiden leasing -hankintoihin sekä palveluiden ostoihin tehtiin 120 000 euron supistus kaupungin talouden tasapainottamiseksi. Tämä leikkaus toteutettiin tavoitteen mukaisesti. Pääasialliset keinot olivat opetuksen ja hallinnon käytössä olevien tietokoneiden leasingaikojen pidentäminen sekä opetuksen henkilökunnan puhelinlaitteiden lunastaminen. Hallinnon tietokoneiden osalta pyritään lähivuosinakin venyttämään vuokra-aikaa kolmesta neljään vuoteen. Tämä tuottaa leasingsäästöjä ja yhtenäistää laitteiden vuokra-aikoja opetuksen käytössä olevien leasinglaitteiden vuokra-aikojen osalta.

Koulujen ja päiväkotien tablet -laitteiden Airwatch -etähallinnasta luopuminen. Vuoden 2024 kuluessa tehtiin kaikissa Jyväskylän kouluissa ja päiväkodeissa yhteensä noin 4000 iPad-laitteen siirto Intune-etähallintaan. Tämä projekti vaati merkittävän henkilöpanostuksen TVT-tiimistä ja kesti koko vuoden. Aikaisempi hallintajärjestelmä irtisanottiin syksyllä ja tällä saavutetaan jatkossa noin 40 000 euron vuosittainen säästö.

Keski-Suomen opetus- ja sivistystoimen henkilöstön koulutusyhteistyöverkoston (O3 Keski-Suomi) jäsenyyssopimuksesta luovuttiin talouden tasapainottamistoimenpiteiden mukaisesti sopimuskauden päättyessä kesäkuussa 2024. Täydennyskoulutuksissa ei tämän jälkeen pystytty hyödyntämään yhteistyösopimusta.

Kasvun ja oppimisen palveluohjauksen tehtävien tarkastelu ja kehittäminen

Oppilaaksiottoprosessi on tällä hetkellä vastuutettu Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen palvelupäällikön tehtäviin. Hallinnon sihteeritehtävien mahdollinen supistaminen hidastaa palvelutasoa, sillä oppilaaksioton tehtävien hoitamiseen tarvitaan 0,5 HTV:ta (1. ja 7. vuosiluokkien oppilaaksiotto sekä tilastoinnit). Myös maahanmuuttajataustaisten oppilaiden kasvusta aiheutuvat uudet työtehtävät sekä hyvinvointialueelta siirtyneet työtehtävät ruuhkauttavat hallintoa ja oppilaaksioton palveluajat pidentyvät.

Oppilaaksiottoprosessin kehittämiseen on perustettu työryhmä, jota vetää Kilpisen yhtenäiskoulun rehtori. Työryhmässä on kehitetty vuoden 2024 aikana 1. vuosiluokan oppilaaksiottoprosessia siten, että oppilaat ohjataan kouluihin tarkoituksenmukaisuusperiaatteen mukaisesti. Myös Jyväskylän

normaalikoulu on liitetty lähikouluverkkoon. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden oppilaaksioton prosessi valmistavaan opetukseen sekä vaativaa erityistä tukea saavien oppilaiden oppilaaksiotto on edelleen hidasta täysien oppilasryhmien vuoksi.

Kasvun ja oppimisen asiantuntijatiimin tehtävien tarkastelu ja kehittäminen. Asiantuntijatiimistä väheni yksi työntekijä loppuvuodesta 2024 eläköitymisen myötä. Työntekijöiden tehtäväkuvia on päivitetty ja tehtävien uudelleen organisointi on aloitettu 2024 vuoden lopulla.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Tourutuvan avoimen päiväkodin toiminnan turvaamiseksi solmittiin kumppanuussopimus. Maksettava tuki pieneni 65 000 eurosta 40 000 euroon. Avoimessa päiväkodissa järjestetään edelleen kerhotoimintaa pienille lapsille ja perheille palveluseleillä.

Perhepäivähoidon palvelurahasta luovuttiin 1.8.2024 alkaen. Korvaus perhepäivähoitajien omien alle esiopetusikäisten lasten osalta päättyi.

Varhaiskasvatuksessa tehostettiin hygieniakäytäntöjä ja laadittiin tehostetun siivouksen ohjeisto erilaisten tartuntatautien osalta. Vuonna 2024 **lyhytaikaisia sijaisia** palkattiin 2045 päivää vähemmän kuin vuonna 2023. Työyhteisöissä asetettiin tavoitteita työhyvinvoinnin tukemiseksi, ja niitä arvioitiin työtiimeissä ja yhteisissä työyhteisöjen keskusteluissa.

Varhaiskasvatuksen **palvelujen järjestämistä tehostettiin koulujen loma-aikoina.** Loma-aikoina avoimena olevien päiväkotien määrä väheni, ja henkilöstön vuosilomasuunnittelua tehostettiin. Tiedottamista huoltajille päivystysaikojen palvelujen järjestämisestä lisättiin ja tarkennettiin.

Päiväkotikoulujen yhteistä toimintakulttuuria ja 5–8-vuotiaiden lasten yhtenäistä opinpolkua kehitettiin, muuan muassa **ohjaaja- ja avustajatehtävissä työskennellään joustavasti päiväkodin ja koulun ryhmissä ja nimike muutettiin yhtenäiseksi kasvun ja oppimisen ohjaajaksi.** Lisäksi edelleen kehitetään koko henkilöstön kanssa uudenlaisia ja lasten yksilölliset tarpeet huomioon otavia joustavia opetusryhmiä, oppimisympäristöjä ja opetuskäytäntöjä. Rakenteiden uudistaminen koskee esimerkiksi **pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevia lapsia.**

Kotihoidontuen ja esiopetuksen ostopalvelujen osalta tehtiin muutokset vuoden 2023 talousarvion toteumaa vastaavalle tasolle. Kotihoidontuen ja esiopetuksen ostopalvelujen kysyntä on vähentynyt edellisiin vuosiin verrattuna. Vuonna 2024 kotihoidontuella oli keskimäärin 200 lasta kuukaudessa vähemmän kuin vuonna 2023. **Varhaiskasvatuksen aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin sekä ravitsemuspalvelujen ostoihin** kohdennettua määrärahaa supistettiin. Leikki- ja oppimateriaalien hankintaa rajoitettiin.

Perusopetuksen palvelualue

Tuntijaon pienentäminen - 5 vuosiviikkotuntia

Perusopetuksen tuntijakoa pienennettiin suunnitellusti, ja opetuksen määrää on vähennetty viidellä vuosiviikkotunnilla. Tuntijaon muutokset ovat kohdentuneet tieto- ja viestintätekniikan, liikunnan, matematiikan sekä ympäristöopin opetukseen. Jyväskylän kaupungin perusopetuksessa annettavien opetustuntien määrä on 226 vuosiviikkotuntia, mikä ylittää edelleen valtakunnallisen vähimmäistuntimäärän, joka on 225 vuosiviikkotuntia.

Luontokoulutoiminnan lakkauttaminen

Mankolan yhtenäiskoulun hallinnon alaisuudessa toiminut Luontokoulutoiminta päättyi 1.8.2024 alkaen. Säästövaikutus toteutui ennakoidusti.

Valteri-Onerva -koulun oppilaspaikkojen rajaaminen

Vuoden 2024 aikana Valteri-Onerva-koulussa opiskeli yhteensä 52 Jyväskylän perusopetuksen oppilasta, mikä osoittaa suuntaa kohti asetettua tavoitetta (30 oppilasta). Oppilaspaikkojen rajaaminen 30 oppilaaseen ei toteutunut vuoden 2024 aikana ja kustannussäästöjä ei muodostunut.

Nykyisen kehityksen perusteella oppilasmäärien rajaamisen tavoite saavutetaan vuosien 2026 ja 2027 aikana, jolloin Valteri-Onerva –koulussa opiskelevien oppilaiden määrän ennakoidaan olevan 30-34. Tämä viivästys johtuu siirtymäajan tarpeesta oppilaiden sijoittamisessa sekä palveluiden järjestämisessä. Säästötavoitteen arvioidaan toteutuvan täysimääräisesti vasta, kun oppilasmäärä laskee tavoiteltuun 30 oppilaaseen.

Valteri-Onerva -koulun kielellisistä tukistarteista luopuminen

Vuodelle 2024 asetetut taloudelliset tavoitteet saavutettiin. Oppilaiden kielellisen tuen tarpeisiin on pystytty vastaamaan koulujen erityisopetuksen keinoin.

Lähikoulujen resurssien ja opettajien osaamisen vahvistaminen on mahdollistanut kielellisen tuen tarjoamisen ilman koulun ulkopuolisia palveluita. Erityisopetuksen ja opiskeluhoillon yhteistyötä on tiivistetty ja oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastataan koulun toimintaympäristössä. Näin oppilaat saavat tarvitsemansa tuen, edistään heidän oppimistaan ja koulumenestystään.

Lukiotoiminnan tuen pienentäminen

Kaupungin rahoitusosuus Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian lukiotoiminnalle oli vuonna 2024 yhteensä 1,1 miljoonaa euroa. Lukiotukeen kohdistettu 0,6 miljoonan euron leikkaus johti opetusryhmien keskimääräisen koon kasvuun. Lisäksi sopeutustoimenpiteet vaikuttivat opiskelijoiden opintoaikaan, mikä ilmeni opintojen keston pidentymisenä ja opintojaan jatkavien opiskelijoiden määrän kasvuna. Tämä kehityssuunta on herättänyt huolta lukiokoulutuksen laadun ja opiskelijoiden yhdenvertaisten koulutusmahdollisuuksien kannalta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintamaksuja korotettiin 1.8.2024 alkaen. Sivistyslautakunta vahvisti toistaiseksi voimassa oleviksi toimintamaksuiksi 570 tunnin osalta 110 euroa (läsnäolo enintään 12 päivää kuukaudessa) ja 760 tunnin osalta 150 euroa (läsnäolo päivittäin). Toimintamaksujen korottaminen on vähentänyt iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrää. Talousarvioon määriteltä tulotavoite jäi kolmanneksen alle arvioidun.

Koulunkäynninohjaajien toiminnan tehostaminen ja kriteeristön tarkistus

Jyväskylän kaupungin sivistyslautakunta teki 24.4.2024 päätöksen uusista koulunkäynninohjaajien jakoperusteista, jotka astuivat voimaan 1.8.2024 alkaen. Päätöksen tavoitteena on tehostaa koulunkäynninohjaajien toiminnan vaikuttavuutta ja varmistaa resurssien tarkoituksenmukainen kohdentuminen oppilaitosten tarpeiden mukaisesti. Ohjaajaresurssin jakautuminen perustuu sekä laskennallisiin että laadullisiin kriteereihin.

Uusien jakoperusteiden määrittely oli osa kaupungin talousarvioon sisältyneitä sopeutusvaatimuksia, minkä vuoksi koulunkäynninohjaajaresurssia jouduttiin vähentämään autismiryhmien sekä YPR –ryhmien opetuksessa. Resurssien pieneneminen on tuonut mukanaan haasteita oppilaiden tarvitseman tuen järjestämiselle.

Oppilaiden lähikoulun osoittamisen tehokkaampi koordinointi

Jyväskylän kaupungin perusopetus hyödynsi ajantasaisempaa ja tarkempaa tietoa oppilaiden vakituista asuinosoitteista koulukohtaisessa ennakosuunnittelussa. Vuonna 2024 käytössä ollut järjestelmä (Trimble Locus Cloud) mahdollisti oppilasmäärien ja opetusryhmien suunnittelun aiempaa kokonaisvaltaisemmin ja tarkemmin. Tämä paransi resurssien kohdentamista ja auttoi ennakoimaan oppilasmäärien kehitystä eri kouluissa. Ennakoitu säästövaikutus toteutui suunnitellusti ja samalla kaupunki pystyi varmistamaan opetuksen järjestämisen sujuvuuden sekä koulupaikkojen oikeudenmukaisen jakautumisen oppilaiden asuinpaikan perusteella.

Vertti-rahoitus

Jyväskylän kaupungilla on palvelusopimus Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa, joka koskee vaativaa erityistä tukea tarvitsevien lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan, eli Vertti -toiminnan järjestämistä 4.6.2023 alkaen. Sopimuksen mukaisesti hyvinvointialue vastaa aamutoiminnan ja koulujen loma-ajan toiminnan järjestämisestä. Kasvun ja oppimisen palvelut huolehtii perusopetuslain mukaisesti 1–5. luokkien oppilaille tarjottavasta Vertti –toiminnasta sekä järjestää hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvasta Vertti-toiminnasta pidennetyn oppivelvollisuuden esioppilaiden ja 6–9.-luokkalaisten oppilaiden iltapäivätoiminnan, toiminta-alueittain etenevän opetuksen iltapäivätoiminnan ja Siilinmajan Vertti –toiminnot kokonaisuudessaan (aamu- ja iltapäivätoiminta ja lomatoiminta).

Hyvinvointialuetta laskutetaan kustannusperusteisesti erityishuoltolain mukaisista palveluista, jotka kuuluvat hyvinvointialueelle, mutta joita kaupunki järjestää. Muodostuneet kulut jäivät arvioitua pienemmiksi, mikä johti myös tulopuolen jäämiseen ennakoitua alhaisemmaksi.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -määrärahan supistaminen

Koulujen oppiaineisiin, tarvikkeisiin ja muihin opetusvälineisiin osoitetuista määrärahoista katetaan muun mm. oppilaiden koulukirjat sekä muut opiskelumateriaalit ja -välineet. Näitä määrärahoja leikattiin 264 000 euroa, minkä lisäksi syksyllä 2024 niitä supistettiin edelleen 100 000 eurolla osana talouden jarrutustoimenpiteitä.

Määrärahojen vähentäminen on heikentänyt koulujen mahdollisuuksia hankkia tarvittavia oppimateriaaleja ja välineitä. Tämä on johtanut siihen, että kouluissa joudutaan kierrättämään aiempina vuosina hankittuja oppikirjoja entistä enemmän sekä luopumaan uusien materiaalien hankinnasta. Koulujen resurssien kiristymisen on edellyttänyt koulujen henkilökunnalta sopeutumista sekä uusien ratkaisujen kehittämistä opetuksen toteuttamiseksi.

Ravitsemuspalvelujen ostot

Kouluruokailun valvonta on osa koulun kasvatus- ja opetustehtävää. Koulun on huolehdittava siitä, että valvontaa on jokaisessa ruokavuorossa hoitamassa tarpeellinen määrä opetushenkilöstöä. Rehtorin päätöksellä valtuutettu oppilasruokailun valvoja toimii ruokailutilanteessa valvojana ja/tai esimerkkiruokailijana (luontaiseturuokailu). Esimerkkiruokailun määrää jouduttiin vähentämään osana perusopetukseen kohdennettuja sopeutustoimenpiteitä tammikuusta 2024 alkaen. Toimenpiteet kohdistuivat vuosiluokkien 1–6 kouluihin. Säästövaikutus toteutui ennakoidusti.

Nuorisopalvelujen palvelualue

Nuorisotilojen palveluverkon uudelleenjärjestäminen

Nuorisotilojen palveluverkon kokonaistarkastelu ja uudelleenjärjestely on siirretty valmisteltavaksi ja toteutettavaksi vuonna 2025.

Henkilöstöresurssin vähentäminen

Nuorisopalveluiden määrä- ja osa-aikaiset tehtävät (yhteensä 1 htv) jätettiin täyttämättä vuoden 2024 alusta sekä alueellisessa että erityisnuorisotyössä. Alueellisen nuorisotyössä resurssin väheneminen aiheutti, että nuorisotiloille ei voitu osoittaa sijaisia vakituisten työntekijöiden poissa ollessa. Henkilöstösyistä nuorisotiloja jouduttiinkin vuoden aikana sulkemaan yhteensä 59 toimintapäivänä (311,5 toimintatuntia). Luku vastaa sitä, että yksi neljänä iltana viikossa oleva nuorisotila olisi ollut vuoden aikana suljettuna yhtäjaksoisesti yli 3,5 kuukautta. Erityisnuorisotyössä henkilöstöresurssin vähentäminen kohdentui Bostarin toimintaa. Bostaria pystyttiin poissaoloista huolimatta kohtuullisesti pitämään auki hyödyntämällä verkostoja sekä Ankkuritoiminnan kehittämishankkeen määräaikaista henkilöstöä.

Pajaryhmän lakkauttaminen

Nuorten työpajatoiminnasta lakkautettiin yksi työpaja ja jätettiin kaksi määräaikaista työvalmentajan tehtävää täyttämättä. Vähensi nuorten työpajatarjontaa noin 30 pajapaikalla Jyväskylässä.

Avustusten vähentäminen

Nuorisotoiminnan avustusten määrärahaa vähennettiin 20 000 eurolla. Avustuksia jaettiin 107 000 euroa vuonna 2024. Määrärahan vähennys heikensi järjestöjen tuottamaa lasten, nuorten ja perheiden harrastustoiminnan määrää ja laatua.

Kasvun ja oppimisen palvelut, käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalouden toteuma

1 000 euroa	TP 2023	TA+M 2024	TP 2024	Poikkeama TP/TA+M	
				euroa	%
Toimintatulot	14 681,9	12 518,2	12 807,0	288,8	102,3 %
Myyntitulot	3 140,0	3 713,7	3 189,1	-524,6	85,9 %
Maksutulot	4 904,4	3 994,1	4 840,8	846,7	121,2 %
Tuet ja avustukset	5 599,8	4 584,4	3 520,9	-1 063,5	76,8 %
Muut toimintatulot	1 037,7	226,0	1 256,2	1 030,2	555,8 %
Toimintamenot	-273 931,8	-273 583,1	-271 386,2	2 196,9	99,2 %
Henkilöstömenot	-150 466,8	-152 317,4	-148 568,3	3 749,1	97,5 %
Palvelujen ostot	-60 326,6	-57 779,0	-60 400,0	-2 620,9	104,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 679,0	-2 791,9	-2 501,6	290,3	89,6 %
Avustukset	-7 888,3	-7 559,8	-6 441,5	1 118,3	85,2 %
Muut toimintamenot	-52 571,1	-53 135,0	-53 474,7	-339,8	100,6 %
Toimintakate	-259 249,9	-261 064,9	-258 579,2	2 485,7	99,0 %

Talouden toteuma palvelualueittain

1 000 euroa	TP 2023	TA+M 2024	TP 2024	Poikkeama TP/TA+M	
				euroa	%
Yhteiset palvelut ja hallinto	3 227,8	2 756,0	2 063,9	-692,1	74,9 %
Varhaiskasvatus	5 114,9	3 586,1	4 507,1	921,0	125,7 %
Perusopetus	5 040,9	5 176,7	4 966,5	-210,2	95,9 %
Nuorisopalvelut	1 298,3	999,4	1 269,5	270,1	127,0 %
Toimintatulot yhteensä	14 681,9	12 518,2	12 807,0	288,8	102,3 %
Yhteiset palvelut ja hallinto	-10 714,1	-8 949,0	-8 116,4	832,7	90,7 %
Varhaiskasvatus	-108 751,9	-109 616,8	-108 021,0	1 595,8	98,5 %
Perusopetus	-147 226,1	-148 456,0	-148 154,0	302,0	99,8 %
Nuorisopalvelut	-7 239,8	-6 561,3	-7 094,8	-533,5	108,1 %
Toimintamenot yhteensä	-273 931,8	-273 583,1	-271 386,2	2 196,9	99,2 %
Yhteiset palvelut ja hallinto	-7 486,3	-6 193,0	-6 052,5	140,5	97,7 %
Varhaiskasvatus	-103 637,0	-106 030,7	-103 513,9	2 516,8	97,6 %
Perusopetus	-142 185,1	-143 279,3	-143 187,6	91,7	99,9 %
Nuorisopalvelut	-5 941,5	-5 561,9	-5 825,3	-263,4	104,7 %
Toimintakate yhteensä	-259 249,9	-261 064,9	-258 579,2	2 485,7	99,0 %

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Kasvun ja oppimisen palvelut

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Toimialan yhteisten palvelujen ja hallinnon talousarvio alittui toimintakatteen osalta noin 0,1 miljoonaa euroa, kun toimintatuotot alittivat suunnitellun noin 0,7 miljoonaa euroa ja toimintakulut alittuivat noin 0,8 miljoonaa euroa. Hallinnon ja yhteisten palvelujen kokonaisuus koostuu toimialan yhteisistä palveluista ja hallinnosta, kasvun ja oppimisen palveluohjaus- ja kehittämisyksiköstä, kasvun ja oppimisen hankekokonaisuudesta sekä kasvun ja oppimisen palveluille kohdentuvista konsernihallinnon vyörytyksistä.

Toimialan hallintoon on keskitetty sivistyslautakunnan, kasvun ja oppimisen hallinnon sekä toimialatasoisen talousyksikön määrärahat. Hallinnon kokonaisuus alitti talousarvion (toimintakate) noin 25 300 eurolla. Henkilöstökulut ja yhteisöille maksetut avustukset toteutuivat suunniteltua suurempina. Hallinnon henkilöstön lomapalkkakajaksotuksen muutokseen ei ole talousarviolla varausta ja tilinpäätösvuonna muutos oli toimintamenoja noin 28 000 euroa kasvattava. Toisaalta palvelujen ostojen ja tarvikehankintojen kokonaisuudet alittivat talousarviolla suunnitellun. Keskitettyyn määrärahaan varattu kesken vuotta tulevien akuuttien kalustohankintojen varaus jäi tilinpäätösvuodelta lähes kokonaan käyttämättä.

Palveluohjaus- ja kehittämisyksikön (kasvun ja oppimisen palveluohjaus-, asiantuntija- ja Tvt-tiimit) toimintakate alittui noin 123 000 euroa talousarviolla suunniteltuun nähden. Toimintakulut toteutuivat noin 97 000 euroa talousarviota pienempänä. Kasvun ja oppimisen palvelujen tietokonelaitteiden leasing-maksut toteutuivat noin 109 000 euroa suunniteltua pienempänä, kun laitekannan hallinnoinnissa vastattiin sekä tilinpäätösvuoden että vuodelle 2025 suunniteltuihin sopeuttamistoimenpiteisiin. Henkilöstömenot toteutuivat suunniteltua pienempinä, mutta vuoden aikana tehdyt kalustohankinnat (leasing-koneiden lunastus omaksi) sekä ICT-palvelujen ostot toteutuivat talousarviolla arvioitua suurempana.

Kasvun ja oppimisen hankekokonaisuuden toimintakate toteutui noin 70 000 euroa suurempana kuin talousarviolla suunniteltiin. Hanketoiminnan omarahoitusosuuksia suunniteltiin vuodelle 2024 235 300 eurolla. Toimintatuotot kuitenkin toteutuivat talousarvioon nähden noin 1,3 miljoonaa euroa pienempinä ja toimintakulut noin 1,2 miljoonaa euroa suunniteltua pienempinä. Kasvun ja oppimisen hankekokonaisuuteen kuluvat erilaiset OKM:n, OPH:n ja AVI:n avustustoimintaan kuuluvat opetuksen ja koulutuksen kehittämiseen, toiminnallisiin muutoksiin ja koulutuspoliittisten linjausten toimeenpanoa toteuttavat hankkeet.

Konsernihallinnon vyörytyksinä Kasvun ja oppimisen palveluille kohdentui toimintatuottoja 0,6 miljoonaa euroa ja toimintakuluja 0,8 miljoonaa euroa, perustuen laskennallisiin vakuutusmaksuihin (tapaturma- ja työttömyysvakuutusmaksut) sekä määrärahalle kohdentuviin konsernihallinnon kautta tehtyihin hankintoihin (vakuutuspalvelut, asiantuntijapalvelut ja muut palvelut). Vyörytyseriä ei ole Kasvun ja oppimisen palvelujen talousarviolla suunniteltu vuosittaisen vaihtelun ja haasteellisen ennakoinnin vuoksi (toimintakatetta kasvattava tai pienentävä erä vuodesta ja vyörytyskohdenuksista riippuen).

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuksen palvelualueen toimintakate toteutui noin 2,5 miljoonaa euroa pienempänä kuin talousarviolla suunniteltiin. Toimintatuotot ylittivät talousarvion noin 0,9 miljoonaa euroa ja toimintakulut alittivat talousarvion noin 1,6 miljoonaa euroa.

Merkittävin osa palvelualueen toimintatuotoista koostuu päiväkotij- ja perhepäivähoidon asiakasmaksutuloista. Asiakasmaksutulojen toteuma toteutui noin 870 000 euroa suurempina kuin talousarviolla suunniteltiin. Perhepäivähoidon asiakasmaksut toteutuivat noin 70 000 euroa arvioitua pienempinä, mutta päiväkotihoidon asiakasmaksutulot ylittivät suunnitellun noin 940 000 eurolla.

Palvelualueen henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 1,4 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen talousarvioon sisältyi edellisen vuoden tapaan säästötavoite, noin 0,6 miljoonaa euroa. Säästötavoitetta toteutettiin laatimalla varhaiskasvatuksen kesä- ja loma-ajoille suunnitelmat lomarahan vaihtamiseksi vapaaksi, pitämällä palkattomia vapaita ja säästövapaita. Lisäksi päiväkotien päivystysjärjestelyjä tiivistettiin aikaisempiin vuosiin verrattuna. Palvelualueen lomapalkkavelan muutos pieneni tilinpäätösvuoden aikana noin 160 000 euroa ja tämä kirjattiin tilikaudelle 2024 menoja pienentävänä. Lomapalkkavelan muutosta ei ole talousarviolla suunniteltu, sillä erän luotettava arviointi etukäteen ei onnistu.

Palvelujen ostojen kokonaisuus toteutui noin 0,9 miljoonaa euroa suurempana kuin talousarviolla suunniteltiin. Ostettujen varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelujen toteuma oli suunniteltua noin 0,6 miljoonaa euroa suurempi. Palvelusetelimenot toteutuivat 0,9 miljoonaa euroa suurempina kuin talousarviolla suunniteltiin. Lasten kotihoidon tuen talousarvio alittui noin 1,2 miljoonaa euroa. Muissa toimintakuluissa talousarviolla ennakoidut tilajärjestelyt (esim. Punapaulan ja Kivelän päiväkodit ja ryhmäperhepäivähoidon tilat) ja niihin liittyvät vuokrakustannukset aiheuttivat ylityksiä talousarviolla suunniteltuun nähden.

Perusopetuksen palvelualue

Perusopetuksen palvelualueen toimintakate toteutui noin 0,1 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua pienempänä. Tämä johtui siitä, että vaikka toimintatuotot jäivät noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviossa arvioitua alhaisemmiksi, alittuivat myös toimintakulut noin 0,3 miljoonaa euroa suunnitellusta.

Toimintatuottojen osalta talousarviossa asetetusta tavoitteesta jäätin ensisijaisesti Vertti-toiminnan tuottojen osalta. Tulotavoitteen saavuttamista tasapainotti kuitenkin koko aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä aiheutuneiden kustannusten suunniteltua alhaisemmat kustannukset.

Vaikka talousarviossa pysyttiin kokonaisuutena, ylittivät perusopetuksen palvelualueen palvelujen ostot talousarvion noin 0,9 miljoonalla eurolla. Merkittävimmät syyt tähän olivat asiakaspalveluiden ostojen kasvu Valteri-Onerva –koulusta, koulukuljetuskustannusten nousu sekä jyväskyläläisten oppilaiden maksuosuuksiin liittyvien toimintakulujen kasvu. Nämä tekijät lisäsivät kokonaismenoja ennakoitua enemmän.

Palveluiden ostojen aiheuttamaa ylitystä pyrittiin tasapainottamaan vuoden 2024 aikana asetetuilla talouden jarrutustoimenpiteillä. Näin saavutettu henkilöstökulujen sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat kustannusten alittuminen osaltaan hillitsi kokonaiskustannusten kasvua ja auttoi kattamaan palvelujen ostojen aiheuttamia lisämenoja.

Nuorisopalvelujen palvelualue

Nuorisopalvelujen palvelualueen toimintakate toteutui noin 264 000 euroa talousarviolla suunniteltua suurempana.

Toimintatuotot toteutuivat noin 270 000 euroa suunniteltua suurempana. Nuorisopalvelujen toimintatuotot koostuvat olennaisilta osin hanketoimintaan saatavista hanketoiminnan avustuksista (esimerkiksi Maakunnallinen nuorisotyöhanke, Koulunuorisotyön kehittäminen). sekä avustuksiin kirjattavista ulkopuolisen toiminnan rahoituksista (esimerkiksi Nuorten työpajatoiminta, Etsivä nuorisotyö). Muita tuottoja muodostuu erilaisista myyntituotoista, tuottoina saatavista korvauksista sekä

nuorisotilojen vuokrauksesta. SIB-toimintaa varten palvelualueen toimintatuottoihin ei tehty talousarviovarausta, mutta toimintatuottoja toteutui tilikaudella noin 315 000 euroa.

Talousarviota suurempana toteutuneet toimintatuotot kompensoivat osittain talousarvion ylityksiä toimintakuluissa, kun toimintakulut toteutuivat 533 000 euroa talousarviolla suunniteltua suurempana. Palvelualueen henkilöstökulut toteutuivat noin 103 000 euroa talousarviota pienempänä. Palvelujen ostot ylittivät suunnitellun noin 568 000 euroa. SIB-toimintaa varten palvelualueen toimintakuluihin ei tehty talousarviovarausta ja palvelujen ostojen kokonaisuuteen toteutui toiminnan kuluja noin 660 000 euroa. Aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden hankinnat toteutuivat talousarviolla suunniteltua pienempänä, avustuskokonaisuus lähes talousarvion mukaisesti ja muut toimintakulut noin 78 000 euroa talousarviolla suunniteltua suurempana.

Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2025 talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Kasvun ja oppimisen palvelut

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Vuonna 2024 hankinnoissa noudatettiin asetettujen sopeuttamistoimenpiteiden lisäksi kalenterivuodelle määriteltyjä kaupunki- ja toimialatasoisia talouden jarrutustoimenpiteitä, joiden myötä myös Toimialan yhteisiin palveluihin ja hallintoon keskitetyt hankinnat (esim. koulutuspalvelut, matkustus) jäivät normaalia matalammalle tasolle. Vuodelle 2024 suunniteltujen hallinnon henkilöstömenoihin kohdentuvien sopeutustoimenpiteiden vaikutukset toteutuvat täysimääräisesti vasta vuoden 2025 aikana.

Kasvun ja oppimisen hankekokonaisuuden omavastuuosuuksiin on talousarviollla 2025 varattu noin 270 000 euroa. Omavastuuosuuksien tilikausikohtaiseen kohdentumiseen ja toteumaan vaikuttavat esimerkiksi uudet hankehaut sekä käynnissä oleville hankkeille haettavat jatkoajat.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuksen asiakaspalvelujen ostot sekä palvelusetelien menot ylittyivät yhteensä 1,4 miljoonaa euroa vuonna 2024. Vuoden 2025 talousarviossa on näille kustannuspaikoille kohdennettu enemmän määrärahaa kuin vuonna 2024.

Lasten kotihoidon tuki alittui 1,2 miljoonaa euroa. Määrärahaa on supistettu vastaamaan toteumaa. Vuonna 2024 kotihoidontukea saavien lasten määrä väheni keskimäärin 200 lasta kuukaudessa vuoteen 2023 verrattuna.

Varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksujen tulototeuma korotettiin vastaamaan vuoden 2024 toteumaa. Asiakasmaksuihin 1.8.2024 tehty indeksikorotus vaikutti tulokertymään. Asiakasmaksujen tuntivälykset vähenevät 1.8.2025 viidestä kolmeen hoitoaikavälykseen. Huoltajat valitsevat lapsen kuukausittaisen hoitoaikatarpeen entisen viiden tuntivälyksen sijasta kolmesta tuntivälyksestä. Tuntivälykset muuttuvat kolmeen maksuportaaseen.

Vuoden 2025 talousarvioon sisältyy aiempien vuosien tapaan noin 0,6 miljoonan euron säästötoimenpiteet, joita toteutetaan kesäajan ja koulujen loma-aikojen järjestelyillä. Säästötavoite pyritään saavuttamaan esimerkiksi keskittämällä varhaiskasvatuspalveluja alueellisesti, tarkentamalla vuosilomasuunnittelua, myöntämällä palkattomia vapaita ja lomarahan vaihtoa vapaana.

Yksityisen varhaiskasvatuksen sääntökirjan mukaan lasketaan palvelusetelien indeksitarkistus, joka on tehtävä viimeistään 1.8.2025 alkaen.

Perusopetuksen palvelualue

Perusopetuksen palvelualueen käyttösuunnitelmassa vuodelle 2025 on pyritty ennakoimaan vuoden 2024 tilinpäätöksen osoittamia mahdollisia talousarvion ylityksiä ja varauduttu niihin resurssien kohdentamisella. Tästä huolimatta käytettävissä olevat toimenpiteet eivät ole riittäviä ja talouden ennustetaan toteutuvan heikompana kuin alun perin arvioitiin.

Vuoden 2024 talousarviossa talouden ylitysriskiä pystyttiin osittain hallitsemaan henkilöstökulujen sopeuttamisella, mutta vastaavaa joustonvaraa ei ole nähtävissä vuoden 2025 osalta. Tämä asettaa merkittäviä haasteita palvelualueen toiminnan tasapainottamiselle ja edellyttää mahdollisia lisätoimenpiteitä.

Lisäksi 1.8.2025 voimaan astuva oppimisen tuen lakimuutos, joka koskee esi- ja perusopetusta, saattaa aiheuttaa ennakoimattomia lisätarpeita opetuksen resurssoinnissa. Näiden muutosten vaikutukset voivat johtaa talousarvion ylityksiin, mikäli tarvittavia lisäresursseja ei pystytä kattamaan nykyisillä määrärahoilla. Tästä syystä vuoden 2025 talousarvion toteutumiseen liittyy huomattavaa epävarmuutta, joka edellyttää jatkuvaa seurantaa ja mahdollisia korjaavia toimenpiteitä talouskehityksen mukaisesti.

Investointien toteutuminen, irtain käyttöomaisuus

Kasvun ja oppimisen palvelut

Kasvun ja oppimisen palvelujen irtaimen käyttöomaisuuden investointihankintoihin varattiin vuoden 2024 talousarviolla uudelleenbudjetoinnit huomioiden yhteensä 588 000 euroa ja investointimenoja toteutui yhteensä noin 310 700 euroa.

ICT-investointien kokonaisuudessa tehtiin AV- ja TVT-laitehankintoja perusopetuksen kouluille ja varhaiskasvatuksen päiväkotiin (noin 150 000 euroa). Lisäksi investointimäärärahalla hankittiin Digi One – järjestelmän käyttöönoton tukeen liittyviä palveluja noin 11 000 eurolla. Talousarviolla ICT-investointien kokonaisuuteen varattiin 275 000 euroa ja investointikuluja toteutui yhteensä noin 161 000 euroa. Käyttämättä jäänyt investointimääräraha 114 000 euroa esitetään uudelleenbudjetoitavaksi vuodelle 2025.

Perusopetuksen palvelualueen vuodelle 2024 myönnettyä investointimäärärahaa käytettiin koulujen täydennyskalusteiden hankintaan (koulukalusteet) sekä Keljonkankaan yhtenäiskoulun turvallisuusjärjestelmän (kameravalvonnan) hankinnan loppuunsaattamiseen. Talousarvion mukainen investointimääräraha uudelleenbudjetointi huomioiden oli 75 000 euroa ja investointikuluja toteutui noin 33 000 euroa. Investointikulut toteutuivat talousarvioon verrattuna noin 42 000 euroa pienempänä.

Varhaiskasvatuksen palvelualueen irtaimen käyttöomaisuuden investointimäärärahalla toteutettiin Kuokkalan peruskorjatun päiväkodin päiväkotikalusteiden hankinnat sekä muiden päiväkotien täydennyskalustamista. Investointisuunnitelman mukainen varaus hankintoihin oli 190 000 euroa ja kuluja toteutui noin 117 000 euroa. Investointikulut toteutuivat talousarvioon verrattuna noin 73 000 euroa pienempänä.

Nuorisopalvelujen palvelualueen irtaimen käyttöomaisuuden investointimäärärahaksi varattiin talousarviolla 48 000 euroa ja määräraha jäi kokonaan käyttämättä. Käyttämättä jääneestä investointimäärärahasta esitetään uudelleenbudjetoitavaksi Digitaalisen nuorisotyön irtaimen käyttöomaisuuden hankintoihin vuodelle 2025 23 000 euroa.